

Solucionari (Valor/ Marí & Strubell)

Opció A

Text: Enric Valor, *Cicle de Cassana. Temps de batuda*, València: Ed. Tàndem Edicions, 1991, p. 38-39.

1. Comprensió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text [1 punt: 0'5 pel tema; 0'5 per les parts]

Tema: La maduresa d'una persona jove que assumeix responsabilitats laborals i familiars

Parts bàsiques del text: s'estructura en tres parts.

- Primer i segon paràgrafs (l. 1-12). Presentació del context temporal i espacial, de l'estat físic del protagonista i de la faena que aquest comença a fer. Descripció general de la fàbrica de calcer i del paisatge dins el qual es troba aquesta.

- Tercer paràgraf (l. 13-21). El protagonista explica en què consistien les tasques que havia de fer en la secció de la fàbrica a què l'havien assignat. Ací es donen dades sobre l'organització rutinària de la faena, sobre la supervisió que exercien damunt d'ell altres operaris i sobre els materials amb què treballaven.

- Quart paràgraf (l. 22-31). El protagonista reflexiona sobre el seu estat anímic. L'accés al món laboral en la fàbrica de calcer li genera sentiments contraris. D'una banda, una certa frustració, atès que la faena (rutinària, manual i en sèrie) no respon a les seues expectatives inicials i representa un canvi profund en la seua vida; d'altra, se sent estimulat i encoratjat perquè pot col·laborar econòmicament al manteniment de la seua família, que es troba en una situació difícil.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies [1 punt] Resposta semioberta.

c) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text [0'5 punts: 0'25 per la tipologia; 0'25 pels trets]

És un text narratiu, amb elements descriptius (fragment d'una novel·la). Alguns trets remarcables d'aquesta mena de textos observables ací poden ser:

- El text presenta, en bona mesura, la seqüència narrativa: al primer i segon paràgrafs, hi ha el plantejament de la situació (hivern, una fàbrica de calcer); al tercer paràgraf, el nucli de la història (les tasques rutinària i en sèrie), i, al quart paràgraf, la conclusió (estat anímic en què es troba el personatge arran dels canvis laborals i personals). S'estructura a l'entorn del fil narratiu que va des de una visió general de la situació (localització temporal i espacial de l'acció) i continua descendint a un àmbit cada vegada més concret: la fàbrica de calcer, la tasca que hi fa el protagonista i l'estat anímic d'aquest. La narració recolza sobre la presentació de la nova situació laboral i personal del protagonista.

- Hi ha la veu del protagonista que narra l'acció.

- Hi predomina l'imperfet d'indicatiu.

- Hi ha personatges: el protagonista, l'operari que el supervisava, el vell encarregat.

d) Identifica i justifica les marques de modalització del text. [0'5 punts: 0'25 per tret]

Atès que el text narra com experimenta el protagonista els canvis laborals i personals que afectaven la seua pròpia vida, hi ha una notable modalització; cf. trets com ara els següents:

- La situació és presentada segons una perspectiva subjectiva, personal, vivencial.
- El text és narrat en primera persona.
- Hi ha, sobretot, elements lèxics i fraseològics de caire valoratiu arreu del text. Només com a exemples, es pot remarcar

a) al primer paràgraf:

. “Érem en ple hivern, i jo tenia els meus peus que no sabia de qui eren: enfredorits, gelats [...]” (l. 1 i 2): presència explícita del pronom fort de primera persona, ús del possessiu seguit d’una part del cos, d’un fraseologisme de caràcter intensiu (‘tenia tant de fred que...’) i d’adjectius de caràcter valoratiu i en graduació de menys a més intensiu.

. “També em feien mal els dits tot agafant maldestrament la petita i esmolada ganiveta sense mànec i els senzills patrons de cartó duríssim [...]”: presència d’elements que remarquen la dificultat de la tasca que havien encomanat al protagonista i la duresa amb què aquest la vivia.

b) al segon paràgraf:

. “enormes sales”, “gent atrafegada” (l. 7), “màquines estranyes i sorolloses”, “confusió d’ordres (l. 8.), “atordidor empresonament” (l. 9), etc.: adjectius i noms que incideixen sobre la sensació de novetat i, en bona part, de rebuig o desorientació del protagonista dins la fàbrica; “em semblava”: verb d’opinió; “aconhortadora evasió” (l. 10), “llunyanies àrides” (l. 11), “una claredat de cel límpid i eixut” (l. 13): l’adjectivació mostra com percep el protagonista l’oposició entre la fàbrica (àmbit tancat i confús) per oposició al paisatge que albira per les finestres.

Etc.

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25]

1. hivern (línia 1): oberta
2. disposades en (l. 3): sonora
3. plens de (l. 7): sonora
4. aleshores (l. 24): oberta

b) Torna a escriure el primer paràgraf del text ajustant els temps verbals a aquest inici de text: “Som en ple hivern...”. Subratlla els canvis que faces. [1 punt: 0'143 punts per cada canvi ben fet]

Som en ple hivern, i jo tinc els meus peus que no sé de qui són: enfredorits, gelats materialment, penjant de l’alta banqueta on sec davant una de tantes taules de la secció de tallat disposades en quatre rengleres paral·leles, a propòsit per a tallar-hi cuir adobat i fi per a fer sabates. També em fan mal els dits tot agafant maldestrament la petita i

esmolada ganiveta sense mànec i els senzills patrons de cartó duríssim que em corresponen com a aprenent d'un ofici en la divisió del treball: el de tallador

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules o expressions al text o dóna'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]

1. *cercava* (línia 10): 'Assajar, provar, de trobar, de descobrir'. *Buscava*.
2. *de tant en tant* (l. 10): 'Alguna vegada, a intervals'. *A vegades, a voltes*
3. *gruixuts* (l. 18): 'Que té un gruix considerable', 'de molta grossària'. *Grossos*.
4. *perícia* (l. 15): 'Pràctica, habilitat, en una art, en una ciència'. *Habilitat, pràctica, traça, bona mà*

3. Expressió i reflexió crítica

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p. e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

a) Explica les característiques més importants de l'obra literària d'Enric Valor.

(Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

b) Escriu un text de característiques semblants al que hem llegit ací, sobretot quant al registre, la tipologia, els recursos expressius i la veu del discurs. Ha de dur com a títol: "El primer dia a la faena...". Hi pots aprofitar experiències pròpies o de persones conegudes, altres textos que hages llegit, pel·lícules o la teua pròpia imaginació. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

Opció B

Text: Isidor MARÍ i Miquel STRUBELL, «Pròleg», dins Ignasi BADIA I CAPDEVILA, *Diccionari de les llengües d'Europa*, Barcelona: "Diccionaris temàtics", Enciclopèdia, 2002, p. 11-12

1. Comprensió del text

Es donen suggeriments només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

a) **Describeix el tema i les parts bàsiques del text** [1 punt: 0'5 pel tema; 0'5 per les parts]

Tema: la preocupació per la diversitat lingüística en un context de mundialització

Parts bàsiques del text: s'estructura en les parts següents:

- Primer paràgraf (l. 1-3). S'introdueix ací el tema central del text: la preocupació per la diversitat lingüística en un context de mundialització.

- Segon paràgraf (l. 4-13). Comencen a concretar-se els motius d'aqueixa preocupació. En aquest paràgraf es fa una descripció breu de la situació de la diversitat lingüística arreu del món. Es posa l'èmfasi en el fet que la majoria de les llengües encara parlades al planeta tenen un nombre reduït de parlants i que aquests no disposen de mitjans per a assegurar la continuïtat dels seus idiomes i de les seues formes tradicionals de vida. La Declaració Universal de Drets Lingüístics (Barcelona, 1996) va nàixer amb la voluntat de col·laborar en la tasca de preservació de la diversitat lingüística.

- Tercer i quart paràgrafs (l. 14-21). Aquests dos paràgrafs posen l'atenció sobre la diversitat lingüística a Europa (no debades el text és un fragment del pròleg del *Diccionari de les llengües d'Europa*). Aquesta situació és una mica millor a Europa; tot i així, ací hi ha encara una majoria de llengües que no arriben a un estatus de plena normalització o es troben a punt de desaparèixer. Hi ha hagut avanços importants al nostre continent, com ara el reconeixement d'onze llengües oficials (almenys quan es va escriure aquest text) o la redacció de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries del Consell d'Europa.

- Cinquè paràgraf (l. 22-26). Aquest paràgraf actua com a conclusió del fragment: malgrat els avanços esmentats adés, cal que resolga la UE els desequilibris lingüístics que encara hi ha i que esdevinga efectiu l'article 22 de la seua pròpia Carta de Drets Fonamentals.

b) **Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies** [1 punt] Resposta semioberta.

c) **Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text** [0'5 punts: 0'25 per la tipologia; 0'25 pels trets]

És un text argumentatiu i expositiu; cf., per exemple, els trets següents:

- Adopta l'estructura d'aquest tipus de textos (introducció, motius o arguments i conclusió): al primer paràgraf, hi ha la introducció, amb la presentació del tema: la preocupació per la diversitat lingüística en un context de mundialització; continua, entre el segon i el quart paràgraf, amb els arguments sobre els quals es fonamenta aquesta preocupació. Es tanca amb el cinquè paràgraf, que inclou una reflexió sobre

el camí que encara ha de recórrer el respecte efectiu de la diversitat lingüística a la UE.

- Es va d'un plantejament més general i mediat (la situació de la diversitat lingüística arreu de món) a un de més concret i immediat (la situació de la diversitat lingüística a Europa i la UE).
- Es forneixen arguments sobre els quals es fonamenta la preocupació sobre el futur de la diversitat lingüística (dades quantitatives i referents d'autoritat, com ara les declaracions de drets humans i lingüístics).
- Presenta caràcter argumentatiu en la mesura que, d'una banda, reconeix els avanços de la UE quant al respecte de la diversitat lingüística i, de l'altra, adverteix els aspectes en què encara cal millorar.
- El text convida a reflexionar sobre la diversitat lingüística en el context de la globalització.

d) Identifica el registre del text i justifica la resposta amb exemples [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'25 per exemples]

Es tracta d'un registre de formalitat mitjana o mitjana-alta i en la varietat estàndard. El text inclou elements, sobretot lèxics i fraseològics, característics d'aquest grau de formalitat; fins i tot, incorpora termes propis de l'àmbit d'especialitat (la sociolingüística): *funcions sociolingüístiques* (l. 17), *multilingüisme* (l. 19), *llengües oficials* (l. 19). Predomina al text el llenguatge denotatiu.

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si contesten malament, cada error descompta 0'25]

1. que *assistim* (línia 1): s'elideix
2. raons (l. 2): tancada
3. només *unes* (l. 4): sonora
4. compten (l. 5): tancada

b) Substitueix l'element subratllat a cada fragment pel pronom feble adequat [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]

1. No hi ha dubte que assistim a un interès mundial creixent per la diversitat lingüística (línia 1): *hi*
2. [...] de les sis mil llengües que aproximadament es parlen avui al món, només unes dues-centes compten amb més d'un milió de parlants (l. 4-5): *hi*
3. La diversitat lingüística depèn, doncs, en gran part, d'una constel·lació de petites comunitats tradicionals (l. 6-7): *en*
4. Al continent europeu, la situació lingüística és molt més equilibrada (l. 14): *ho*

c) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules o expressions al text o dóna'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta]

1. *doncs* (línia 7): 'Denota la conseqüència o conclusió d'allò que precedeix'. *Per tant*
2. *vertiginosos* (l. 8): 'Que causa vertigen', 'extraordinàriament ràpid'. *Accelerats, molt ràpids, veloços*
3. *es troben a les portes de* (l. 15-16): 'Són molt prop de'. *Quasi, gairebé, pròximes*
4. *tanmateix* (l. 22): 'De totes maneres'. *Així i tot, tot i així, malgrat això*

3. Expressió i reflexió crítica [4 punts]

En els apartats de **Comprensió del text** i d'**Expressió i reflexió crítica**, les respostes es valoraran més positivament si responen amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica.

Si la redacció presenta errors gramaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p. e.: *del home/del home* o *Castello/Castello*, 1 falta; però, *del hort/del home* o *Castello/qüestio*, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0.

- a) **Explica les aportacions de Vicent Andrés Estellés al gènere poètic.** (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

- b) **Escriu un text de característiques semblants al que hem llegit ací, sobretot quant al registre, a la tipologia i als recursos expressius. Ha de dur com a títol: “Com podem preservar la diversitat lingüística i cultural?”. Cal que tingues en compte tot el que ja saps sobre aquesta qüestió i el contingut d'aquest mateix text.** (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]